

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1302/2021
12.07.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Бора Ристић, адвокат из ..., против туженог ЈП за грејање, одржавање стамбених и пословних просторија „Нови дом“ Врање, чији је пуномоћник Давор Јовановић, адвокат из ..., ради поништаја решења, утврђења и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 383/2020 од 02.03.2021. године, у седници већа одржаној 12.07.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија туженог, **УКИДА СЕ** пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 383/2020 од 02.03.2021. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П1 242/19 од 02.12.2019. године, ставом првим изреке, поништени су као незаконити анекс 1 о исправци уговора о раду број .. од 07.04.2016. године, заведен код туженог под бројем .. од 15.11.2016. године и решење о отказу уговора о раду туженог број .. од 15.11.2016. године, којим је тужиоцу престао радни однос заснован на одређено време закључно са 06.11.2016. године. Ставом другим изреке, утврђено је према туженом да је радни однос на одређено време тужиоца прерастао у радни однос на неодређено време почев од 06.11.2016. године. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу исплати на име накнаде штете због немогућности враћања на рад износ од шест зарада запосленог – тужиоца у износу од по 64.764,26 динара, што укупно износи 388.585,56 динара, са законском затезном каматом почев од 02.12.2019. године као дана доношења пресуде па до исплате у року од осам дана. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца за исплату веће накнаде штете од досуђене у ставу трећем изреке а до износа од 12 бруто зарада од по 68.886,23 динара као и за камату на одбијени износ. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу плати трошкове парничног поступка у износу од 239.642,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 383/2020 од 02.03.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу првом, другом и трећем изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу четвртим изреке тако што је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде штете због немогућности враћања на рад исплати износ од шест зарада тужиоца од по 64.764,26 динара што укупно износи 388.585,56

динара са законском затезном каматом почев од 02.12.2019. године као дана доношења првостепене пресуде па до коначне исплате у року од осам дана. Ставом трећим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу петом изреке, тако што је обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 272.642,00 динара у року од осам дана са законском затезном каматом на износ од 237.500,00 динара од извршности пресуде до коначне исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18 и 18/20) – у даљем тексту: ЗПП и нашао да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог почев од 01.07.2014. године по основу више закључених уговора о раду на одређено време на радном месту ... и то у периоду од 04.07.2014. године до 03.10.2014. године, од 04.10.2014. године до 31.01.2015. године, од 04.01.2015. године до 03.07.2015. године, од 04.07.2015. године до 03.01.2016. године, од 04.01.2016. године до 03.03.2016. године и од 07.04.2016. године до 06.12.2016. године. Тужилац и тужени су 07.04.2016. године закључили уговор о раду којим је тужилац засновао радни однос на одређено време почев од 07.04.2016. године закључно са 06.12.2016. године, а затим су 15.11.2016. године потписали анекс о исправци уговора о раду од 07.04.2016. године у коме се наводи да запослени заснива радни однос на одређено време за временски период од осам месеци и то од 07.04.2016. године закључно са 06.11.2016. године. У понуди је, као разлог за закључење анекса уговора о раду, наведено да је у уговору о раду од 07.04.2016. године погрешно уписан временски период за који је засновао радни однос, имајући у виду одредбу члана 37. став 2. Закона о раду и да је потребно извршити измену временског периода на који је запослени засновао радни однос. Тужиоцу је решењем туженог од 15.11.2016. године отказан уговор о раду и анекс уговора о раду због истека рока за који је засновао радни однос. Истим решењем је констатовано да тужиоцу радни однос престаје 06.11.2016. године. Тужилац је тражио да се утврди да је дошло до преображаја радног односа будући да је радио дуже од две године по основу уговора на одређено време, те сходно томе да се поништи као незаконит анекс уговора о раду и решење о отказу уговора о раду. Тужилац је истакао и захтев за враћање на рад, али како је током првостепеног поступка тужени навео да у случају да суд оцени да је тужбени захтев тужиоца за поништај решења о отказу уговора о раду основан, тужени нема могућност да тужиоца врати на рад, тужилац је истакао захтев за накнаду штете уместо враћања на рад. Висина накнаде штете је утврђена на основу налаза вештака финансијске струке.

Код тако утврђеног чињеничног стања, применом одредбе члана 37. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 75/14), нижестепени судови су закључили да је тужбени захтев тужиоца за прерастање радног односа заснованог на одређено време у радни однос на неодређено време, затим тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду због истека рока на који је закључен, те захтев за поништај анекса 1 о исправци уговора о раду од 07.04.2016. године и захтев за накнаду штете због немогућности враћања на рад, основан. Наиме, судови су закључили да је тужилац у спорном периоду на основу већег броја закључених уговора о раду на одређено време, континуирано радио на истим пословима на основу уговора чије је укупно трајање рада било дуже од 24 месеца. Стога је по оцени нижестепених судова

активирано правило о преображају радног односа, односно стекли су се услови за прерастање радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време.

Врховни касациони суд налази да у побијаној другостепеној пресуди није правилно примењено материјално право због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, број 108/13), који је био у примени у време настанка спорног односа, као и каснијим изменама и допунама, чланом 27е став 34. је прописано да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2015. године, односно до 31.12.2016. године. Изузетно од става 34. овог члана, радни однос са новим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства. Укупан број запослених на одређено време због повећаног обима посла, лица ангажованих по уговору о делу, уговору о привременим и повременим пословима, преко омладинске и студентске задруге и лица ангажованих по другим основама, код корисника јавних средстава, не може бити већи од 10% укупног броја запослених. Изузетно од става 36. овог члана, број запослених на одређено време због повећаног обима посла, лица ангажованих по уговору о делу, уговору о привременим и повременим пословима, преко омладинске и студентске задруге и лица ангажованих по другим основама, код корисника јавних средстава, може бити већи од 10% укупног броја запослених, уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства (ст. 35-37). Чланом 105. истог закона, прописано је да ако су одредбе других закона односно прописа, у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

Одредбама члана 37. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05...75/14) поред осталог је прописано: да уговор о раду може да се закључи на одређено време, за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба (став 1); да послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца (став 2). Ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама овог закона или ако запослени остане да ради код послодавца најмање пет радних дана по истеку времена за које је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време (став 6).

Према ставу Врховног касационог суда, одредбе Закона о буџетском систему којима се прописује забрана заснивања радног односа са новим лицем ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места су *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду којима се прописују услови за преображај радног односа са одређеног на неодређено време, што произлази из члана 105. Закона о буџетском систему. Наиме, прописи којима се ограничава број запослених на неодређено време су императивног карактера и не могу бити дерогирани презумпцијом преображаја радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време ако би она довела до повећања броја запослених на неодређено време у односу на максимално утврђени број запослених на неодређено време код послодавца који као корисник јавних средстава подлеже законским ограничењима.

Имајући у виду изложено, а како је тужени корисник јавних средстава, другостепени суд је пропустио да цени правилност првостепене пресуде с обзиром на

чињеницу да је цитираним одредбама Закона о буџетском систему који је био у примени у време настанка спорног односа, прописана забрана новог запошљавања, односно заснивања радног односа мимо претходно прибављене сагласности надлежног органа. Стога ће суд у поновном поступку испитати чињенице на које је указано ради правилне примене материјалног права.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 416. став 2. ЗПП.

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић